

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 18CoCsp/24/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6120443384
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 12. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Daniela Babinová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2023:6120443384.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Daniely Babinovej a členov senátu JUDr. Viery Kandrikovej a JUDr. Michala Boroňa v spore žalobcu: EOS KSI Slovensko, so sídlom Pajštúnska 5, 851 02 Bratislava, IČO: 35 724 803, zast.: Remedium Legal, s.r.o., Pajštúnska 5, 851 02 Bratislava, IČO: 53 255 739, proti žalovanému: A. B., C. XX, XXX XX D. C., o zaplatenie 7.928,19 eura s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Prešov č.k. 15Csp/42/2021-137 zo dňa 02.03.2023, takto jednohlasne

rozhodol:

- I. P o t v r d z u j e rozsudok.
- II. Stranám sporu náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „súd“) napadnutým rozsudkom rozhodol nasledovné :

„I. Žalobu z a m i e t a.

II. Žalovanému právo na náhradu trov konania n e p r i z n á v a . Žalobca n e m á p r á v o na náhradu trov konania.“

2. V odôvodnení súd prvej inštancie konštatoval, že posúdil Zmluvu o splátkovom úvere uzavretú medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovaným 16.08.2016 ako zmluvu o spotrebiteľskom úvere podľa zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov (ďalej aj ako „ZoSÚ“). Dospel k záveru, že táto úverová zmluva síce obsahuje formuláciu predpokladov pre výpočet RPMN, ale ta je zavádzajúca, a teda neurčitá. Z obsahu úverovej zmluvy nevyplýva, že by v nej bol uvedený vzorec pre výpočet RPMN, preto nemožno tam uvedené ustanovenie považovať za dostatočné na plnenie podstatnej náležitosti zmluvy o úvere. Podľa súdu v zmluve musí byť jasné a pre spotrebiteľa jednoznačné, z akých predpokladov sa vychádzalo pri výpočte RPMN. Z predloženej zmluvy je zistiteľná iba samotná výška RPMN banky a priemerná RPMN na trhu. Pri údají o RPMN sa musia uviesť všetky predpoklady použité na jeho výpočet, teda nestačí len uvedenie jeho výšky. Zákonodarca jasne stanovil, že nepostačuje uvedenie len výšky RPMN, ale v zmluve je potrebné uviesť aj všetky predpoklady, ktoré boli použité pre výpočet RPMN. Ak zákon vyžaduje v zmluve o spotrebiteľskom úvere uvádzať všetky predpoklady použité na výpočet RPMN je nepochybné, že do kategórie týchto predpokladov je potrebné zaradiť i matematický výpočet, na základe ktorého veriteľ dospel k určitej

výške RPMN. Súd prvej inštancie mal preto za nepochybné, že v predmetnej úverovej zmluve tento údaj chýba, nie je uvedené aké predpoklady boli použité pre výpočet RPMN, a preto konštatoval, že je potrebné považovať úver za bezúročný a bez poplatkov.

Súd prvej inštancie sa ďalej zaoberal posudzovaním bonity žalovaného pred uzavretím úverovej zmluvy zo strany právneho predchodcu žalobcu. Dospel k záveru, že aj napriek výzve súdu žalobca nepreukázal dostatočným spôsobom, že jeho právny predchodca - veriteľ naplnil podmienky podľa ZoSÚ v tom smere, že by bol s odbornou starostlivosťou skúmal schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver v zmysle § 7 ZoSÚ. Žalobca napriek tomu, že tvrdil vo svojom písomnom podaní, že jeho právny predchodca skúmal príjem a existujúce záväzky žalovaného, súdu predložil len výpis z úverového registra právneho predchodcu žalobcu. Zo žiadnych dokumentov doručených súdu nevyplýva, že by právny predchodca žalobcu teda Slovenská sporiteľňa a.s. akýmkoľvek spôsobom skúmala, zisťovala či overovala príjem žalovaného, jeho záväzky ani jeho rodinný stav. Nebol predložený výpis zo Spoločného registra bankových informácií (SRBI), ani Sociálnej poisťovne, ani dôkazy o zisťovaní rodinného stavu, či výdavkoch spotrebiteľa. Z tohto dôvodu súdu prvej inštancie konštatoval, že pre hrubé porušenie povinností veriteľa skúmať s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať úver s poukazom na § 11 ods. 2 ZoSÚ je predmetná zmluva bezúročná a bez poplatkov a zároveň právny predchodca žalobcu Slovenská sporiteľňa a.s. nebola oprávnená vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru.

Vzhľadom na uvedené závery považoval súd prvej inštancie vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru právnym predchodcom žalobcu za neplatný právny úkon s poukazom na § 39 Občianskeho zákonníka. Z toho vyplýva nevyhnutný záver, že neboli naplnené podmienky § 17 ods. 1 písm. b) ZoSÚ pre postúpenie pohľadávky na žalobcu, nakoľko v čase postúpenia podľa predloženej zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 24.03.2020 nebola predmetná pohľadávka po konečnom termíne splatnosti a nestala sa splatnou pred termínom konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru (ktorá v zmysle Zmluvy o splátkovom úvere nastane dňa 20. augusta 2024). Samotné postúpenie pohľadávky hodnotil súd prvej inštancie ako absolútne neplatný právny úkon pre rozpor so zákonom (§ 17 ods. 1 písm. b). ZoSÚ). Žalobca teda nie je aktívne vecne legitimovaným subjektom v tomto právnom spore. Z uvedeného dôvodu nedostatku aktívnej vecnej legitimácie žalobcu bolo potrebné žalobu zamietnuť v celom rozsahu.

Keďže žalovaný bol v konaní úspešný v rozsahu 100 %, avšak podľa obsahu spisu mu žiadne trovy konania nevynikli, súd prvej inštancie nepriznal žalovanému právo na náhradu trov voči žalobcovi v rozsahu 100 %.

3. Proti tomuto rozsudku podal žalobca v zákonnej lehote odvolanie z dôvodov uvedených v § 365 ods. 1 písm. b, f) a h) CSP. Žalobca sa nestotožnil s názorom súdu prvej inštancie, v zmysle ktorého v Zmluve absentuje podstatná náležitosť v súvislosti s tam uvedenou RPMN, a to uvedenie všetkých predpokladov použitých na výpočet ročnej percentuálnej miery nákladov. Výklad ustanovení ZoSÚ, v zmysle ktorého sa pod pojmom „predpoklady na výpočet RPMN“ rozumie aj uvedenie matematického vzorca ma výpočet RPMN považoval za výklad contra legem. Súd podľa názoru žalobcu tento pojem vykladá extenzívne a nad rámec zákonného ustanovenia § 19 ZoSÚ. Ak by mala byť náležitosťou zmluvy o úvere aj vzorec na výpočet RPMN, bola by táto náležitosť uvedená medzi náležitosťami uvedenými v § 9 ods. 2 ZoSÚ. Podľa názoru žalobcu v žiadnom prípade nie je povinnosťou veriteľa uvádzať také predpoklady v Zmluve, ktoré ani sám ZoSÚ neustanovuje (vzorec na výpočet RPMN). Je zrejmé, že pôvodný veriteľ pri výpočte RPMN realizovanom v čase uzatvorenia Zmluvy použil v súlade s § 19 ods. 3 a ods. 4 ZoSÚ predpoklady, ktoré boli v Zmluve určito a zrozumiteľne uvedené a hodnota RPMN uvedená v Zmluve je správna. Žalobca v tomto smere poukazuje i na aktuálnu rozhodovaciu prax najvyšších a vyšších súdnych autorít ako je uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 7Cdo/183/2020 z 24.02.2021. Predmetná Zmluva obsahuje informáciu o výške schváleného úveru, počte mesačných splátok, výške mesačných splátok, termíne prvej a poslednej splátky úveru, úrokovej sadzbe, ako aj o celkovej čiastke, ktorú mal žalovaný zaplatiť, a teda má žalobca za to, že všetky predpoklady, ktoré vstupujú do výpočtu RPMN sú v Zmluve správne, jasne a zrozumiteľne uvedené, pričom vzorec na výpočet RPMN v zmysle ZoSÚ nie je obligatórnou náležitosťou Zmluvy a právny predchodca žalobcu - spoločnosť Slovenská sporiteľňa, a.s., so sídlom Tomášikova 48, 832 37 Bratislava, IČO: 00 151 653 (ďalej aj „postupca“) nemal povinnosť tento údaj v Zmluve uvádzať.

Žalobca sa taktiež nestotožnil s právnym posúdením veci súdom prvej inštancie, kedy konštatoval, že postupca pred vstupom do zmluvného vzťahu so žalovaným nepreveroval schopnosť spotrebiteľa riadne splácať úver v zmysle ust. § 7 ods. 1 ZoSÚ. Žalobca zastáva názor, že odborná starostlivosť pri posudzovaní schopnosti žalovaného splácať úver (t. j. pri posudzovaní bonity) bola zachovaná. V rámci kontraktáčného procesu nedošlo k porušeniu žiadnej povinnosti postupcu. Pri posúdení bonity

žalovaného boli do úvahy vzaté všetky dostupné informácie vrátane údajov zo spoločného bankového/úverového registra a Sociálnej poisťovne. Výsledkom daného posúdenia schopnosti žalovaného splácať úver bol jednoznačný záver o jeho platobnej spôsobilosti/schopnosti splácať daný úver. Zo žalobcom predložených listinných dôkazov je zrejmé, že postupca pred poskytnutím úveru vyhodnotil bonitu klienta – a to konkrétne nahliadnutím do databázy, z ktorej vyplývalo, že žalovaný nemal v tej dobe žiaden existujúci záväzok. Postupca postupoval v prísnom súlade s ust. § 11 ods. 2 ZoSÚ. Podľa názoru žalobcu takýto spôsob skúmania bonity žalovaného nemožno považovať za postup v rozpore s odbornou starostlivosťou, na čo však konajúci súd vôbec neprihliadol, a preto dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam. Podľa žalobcu pokiaľ veriteľ neskúmal bonitu spotrebiteľa ani jedným z vyššie uvedených spôsobov podľa § 7 ods. 1 ZoSÚ (t. j. na základe údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave alebo prihliadnutím na údaje z príslušnej databázy alebo registra) spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov. Ak však veriteľ posudzoval bonitu (aspoň) jedným zo spôsobov uvedených v ust. § 7 ods. 1 ZoSÚ (tak ako v prejednávanej príhode), potom nemohlo dôjsť k hrubému porušeniu povinností (resp. nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu povinností veriteľa posudzovať bonitu spotrebiteľa s odbornou starostlivosťou) podľa ust. § 7 ods. 1 ZoSÚ, nakoľko zákonodarca v právnej norme uviedol slovo „alebo“. Ide o výrokovú spojku (disjunkciu), ktorá v právnej logike predstavuje vylučovací vzťah dvoch hypotéz. Konštatoval, že výpočet limitu bol realizovaný nasledovne: (výška existujúcich splátok úveru + výška splátky poskytnutého úveru + výška nákladov na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľov a osôb, voči ktorým majú spotrebiteľia vyživovaciu povinnosť) musí byť nižšia ako výška príjmu. Teda: 0,00 eur + 119,51 eura + 198,48 eura = 317,99 eura čo je nižšie ako overený čistý príjem spotrebiteľa vo výške 370,00 eura. Výsledkom posúdenia schopnosti žalovaného splácať úver bol jednoznačný záver o jeho platobnej spôsobilosti/schopnosti.

Na základe vyššie uvedeného sa preto žalobca nestotožnil s rozsudkom súdu prvej inštancie časti a navrhol, aby odvolací súd v zmysle ust. § 388 CSP ho zmenil tak, že vyhovie žalobe žalobcu v celom rozsahu a prizná žalobcovi voči žalovanému nárok na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania, resp. v zmysle ustanovenia § 389 ods. 1 CSP ho zrušil a vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

4. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenou osobou (§ 359 CSP) proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP a contrario) s tým, že miesto a čas vyhlásenia rozsudku oznámil na úradnej tabuli a webovej stránke odvolacieho súdu a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

5. Odvolacia argumentácia žalobcu, vychádzajúc z jej obsahu a zdôraznenia údajných pochybení súdu prvej inštancie bola konštruovaná na tvrdení o nesprávnom procesnom postupe, nedostatočnom zistení skutkového stavu a nesprávnom právnom posúdení veci. Odvolací súd posúdil relevantnosť takto vymedzených tvrdení, prihliadajúc na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (Ústavný súd Slovenskej republiky II. ÚS 78/05).

6. Odvolací súd po preskúmaní odvolacích námietok dospel k záveru, že súd prvej inštancie vykonal vo veci dokazovanie v potrebnom rozsahu, na základe ktorého správne zistil skutkový stav a vo veci aj správne rozhodol. Skutkové zistenia súdu prvej inštancie zodpovedali vykonanému dokazovaniu a odôvodnenie rozhodnutia má podklad v zistení skutkového stavu. Na týchto správnych skutkových zisteniach súdu prvej inštancie sa nič nezmenilo ani v štádiu odvolacieho konania. Vo vzťahu k odvolacím námietkam a na potvrdenie správnosti uvádza nasledovné.

7. V konaní nebolo sporné, že na základe Zmluvy o splátkovom úvere uzavretej medzi žalovaným ako dlžníkom a právnym predchodcom žalobcu, Slovenská sporiteľňa, a.s. ako veriteľom zo dňa 16.08.2016 (ďalej len „Zmluva“) bol žalovanému poskytnutý spotrebiteľský úver s výškou 6.000 eur s mesačnou splátkou 119,51 eura a počtom splátok 96.

8. Z obsahu Zmluvy je bez pochyb zrejmé, že na právny vzťah založený predmetnou zmluvou medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovaným, je nutné aplikovať príslušné ustanovenia § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka zaoberajúce sa problematikou spotrebiteľských vzťahov a ochrany práv

spotrebiteľa a súčasne je nutné podriadiť predmetný zmluvný vzťah právnemu režimu osobitnej právnej normy upravujúcej spotrebiteľské úvery, a to ZoSÚ v znení účinnom ku dňu uzatvorenia zmluvy o úvere. Odvolací súd poznamenáva, že právne posúdenie zmluvného vzťahu medzi žalobcom a žalovaným, ako vzťahu spotrebiteľského a vyplývajúceho zo Zmluvy, ani samotným žalobcom v konaní spochybnené a namietané nebolo.

9. Z dokazovania súdu prvej inštancie vyplýva, že listom zo dňa 14.08.2019 právny predchodca žalobcu, Slovenská sporiteľňa a.s. vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru ku dnu 12.08.2019. Právny predchodca žalobcu uzatvoril 09.12.2019 so súčasným žalobcom zmluvu o postúpení pohľadávok, vrátane prejednávanej pohľadávky v tomto súdnom konaní.

10. V prvom rade pokiaľ ide o záver súdu prvej inštancie o chýbajúcej náležitosti podľa cit. § 9 ods. 2 ZoSÚ, a to podľa písm. j) - uvedenie predpokladov použitých na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov odvolací súd poukazuje na Zbierku stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 7/2021, v ktorej bolo zverejnené uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 24. februára 2021, sp. zn. 7Cdo/183/2020. V tomto uznesení Najvyšší súd Slovenskej republiky vyjadril právny názor cit.: „Z ustanovenia § 9 ods. 2 písm. j/ zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov v znení do 31. marca 2015 nevyplýva, že by jednou z náležitostí spotrebiteľskej úverovej zmluvy bol konkrétny matematický výpočet ročnej percentuálnej miery nákladov alebo predpoklady pre jej výpočet.“ V odôvodnení citovaného uznesenia najvyšší súd uviedol, že „Údaj o ročnej percentuálnej miere nákladov je indikátorom posúdenia výhodnosti či nevýhodnosti úveru. Pri tomto údaji preto zákonodarca požaduje súčasne uviesť všetky predpoklady použité na jeho výpočet, teda nestačí len uvedenie jeho výšky.

11.1. Dovolací súd má za to, že v predmetnej úverovej zmluve sú uvedené všetky predpoklady potrebné na výpočet RPMN, ktorými sú uvedenie výšky úveru, výšky splátky, jej intervalu, počtu splátok, uvedenie výšky úrokov, nákladov na poistenie a prípadných poplatkov, ktoré údaje zo zmluvy jednoznačne vyplývajú.

12. 1. Dovolací súd, na rozdiel od súdov nižších inštancií, zastáva názor, že zo znenia § 9 ods. 2 písm. j/ zákona č. 129/2010 Z. z. nevyplýva povinnosť veriteľa uviesť v zmluve konkrétny matematický výpočet ročnej percentuálnej miery nákladov, pričom zákon nepožaduje ani predpoklady pre výpočet RPMN špeciálne v zmluve označovať ako predpoklady pre výpočet RPMN. Takúto požiadavku pritom nie je možné vyvodiť gramatickým (jazykovým) ani teleologickým (účelovým) výkladom daného zákonného ustanovenia.

12.2. V posudzovanom prípade zákon o spotrebiteľských úveroch výslovne neukladá uviesť v zmluve i matematický výpočet výšky ročnej percentuálnej miery nákladov, ako to vyplýva z dovolaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu. Pokiaľ by takúto požiadavku mal zákonodarca v úmysle, nič mu nebránilo uviesť ju v danej právnej norme. Zákonodarca pritom formulačne jednoznačne požaduje, aby boli v zmluve uvedené len predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov, pričom pod predpokladmi nie je možné rozumieť uvedenie vzorca výpočtu, ktorý (vzorec) je len jeden, navyše spotrebiteľovi prístupný priamo v zákone, v jeho prílohe č. 2. Pokiaľ odvolací súd považuje za predpoklad na výpočet ročnej percentuálnej miery nákladov i vzorec na jej výpočet, s týmto sa dovolací súd nestotožňuje.

12.3. Z uvedených dôvodov potom záver súdov nižších inštancií, že predmetná zmluva v rozpore s § 9 ods. 2 písm. j/ zákona o spotrebiteľských úveroch neobsahuje zákonnú náležitosť, a to všetky predpoklady použité pre výpočet RPMN, čo má za následok bezúročnosť a bezpoplatkovosť predmetného úveru v zmysle § 11 ods. 1 písm. a/ zákona o spotrebiteľských úveroch, nie je správny.“ Obdobne rozhodol aj Najvyšší súd SR vo veciach sp. zn. 1Cdo/205/2021 z 23.11.2022, 9Cdo/37/2020 z 29.3.2022, 5Cdo/55/2020 zo dňa 24.2.2022, 1Cdo/42/2020 zo dňa 27.4.2022).

11. Odvolací súd konštatuje, že v Zmluve sú v bode 1. Základných podmienok uvedené všetky predpoklady potrebné na výpočet RPMN, ktorými sú uvedenie výšky úveru: 6.000 eur, výšky mesačnej anuitnej splátky: 119,51 eura, dátum poskytnutia úveru: okamžite, teda v deň uzavretia Zmluvy, splatnosť prvej mesačnej splátky: 20.09.2016, deň splatnosti mesačnej anuitnej splátky : 20. deň v kalendárnom mesiaci, jej mesačného intervalu, počtu splátok: 96 a výšky úrokovej sadzby : 19,85 %. V tomto prípade nebol teda správny záver súdu prvej inštancie o absencii obligatórnej náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere podľa § 9 ods. j) ZoSÚ.

12. Ďalej odvolací súd konštatuje, že vzhľadom na rozhodnutia Súdneho dvora vo veciach sp. zn. C-565/12 z 27.03.2014, C - 449/13 zo dňa 18.12.2014 a C - 679/18 zo dňa 05.03.2020, na nároky, ktoré na dodávateľa kladie úijné právo a s poukazom na ust. § 7 ods. 1 ZoSÚ dospel súd prvej inštancie k správne mu záveru, že je plne opodstatnené vyžadovať v súdnom konaní preukázanie skúmania bonity klienta žalobcom. Pokiaľ si žalobca uplatňuje právo na plnenie zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere, je nutné vyhodnotiť, či pri uzatvorení zmluvy boli splnené všetky povinnosti a podmienky, ktoré na tieto zmluvné vzťahy kladie právna úprava zameraná na ochranu spotrebiteľa, t.j. § 52 a nasl. OZ, ZoSÚ a ďalšie. Správne preto konštatoval súd prvej inštancie, že bolo na žalobcov, aby tento preukázal, že bonitu žalovaného jeho právny predchodca náležite skúmal, že si splnil povinnosť vyplývajúcu mu z ust. § 7 ods. 1 ZoSÚ.

13. Postup súdu prvej inštancie pri skúmaní bonity je v súlade s ustanovením § 295 CSP, podľa ktorého súd môže vykonať aj tie dôkazy, ktoré spotrebiteľ nenavrhol, ak je to nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci. Súd aj bez návrhu obstará alebo zabezpečí taký dôkaz a zásadami, na ktorých spočíva konanie s tzv. slabšou stranou. Súd je totiž vždy povinný ex offo poskytnúť ochranu spotrebiteľovi ako slabšej zmluvnej strane, a to aj v prípade, že sa spotrebiteľ svojich práv v konaní nedovoľáva.

14. Cieľom § 7 ods. 1 v spojitosti s § 11 ods. 2 ZoSÚ je dosiahnuť, aby dodávateľ vzal na zreteľ existujúcu situáciu klienta, najmä jeho príjmy a výdavky, tak i skutočnosti, ktoré možno na základe informácií dostupných pred uzavretím zmluvy s vysokou mierou pravdepodobnosti očakávať. Dôraz pri posúdení úverovej schopnosti je pritom kladený na pomer medzi príjmami a výdavkami spotrebiteľa a na posúdenie toho, či spotrebiteľovi zostane po vynaložení bežných výdavkov mesačne taká čiastka, aká bude potrebná pre splácanie úveru. Pri posudzovaní budúcej schopnosti spotrebiteľa splácať úver sa vychádza z existujúceho stavu a prezumpcie jeho zachovania do budúcnosti. Nejde však pritom o získanie stopercentnej istoty, že úver bude v budúcnosti splatený, pretože nie je možné s istotou vylúčiť, že spotrebiteľ dostane výpoveď z pracovného pomeru, dlhodobo ochorie a pod. Z uvedeného je zrejmé, že cieľom zákonodarcu bolo efektívne zamedziť predlžovaniu spotrebiteľov, ktorí nie sú schopní svoje záväzky riadne splácať. Z textu zákona o spotrebiteľských úveroch vyplýva, že informácie pre rozhodnutie dodávateľa o tom, či zmluvu uzavrie alebo nie, si má veriteľ zabezpečiť sám a to aj v spolupráci so žiadateľom o úver. Pri získavaní relevantných informácií za účelom posúdenia úverovej schopnosti spotrebiteľa tak veriteľ vychádza ako z informácií dodaných spotrebiteľom (a samozrejme ním aj preukázaných), tak z informácií, ktoré získava z iných dostupných zdrojov. Je povinnosťou veriteľa takto získané informácie zhromaždiť, vyhodnotiť ich dostatočnosť a rozhodnúť, či a ktoré informácie je nevyhnutné ďalej overovať. Za dostatočné sa považujú iba také informácie o príjmoch a výdavkoch, z ktorých je veriteľ schopný získať objektívny obraz o žiadateľovej finančnej situácii. Spotrebiteľ je povinný poskytnúť veriteľovi na jeho žiadosť úplné, presné a pravdivé údaje. Táto povinnosť však nezbavuje veriteľa konať s odbornou starostlivosťou, teda vyžiadať si od spotrebiteľa potrebné informácie, aktívne si zabezpečovať ďalšie primerané a objektívne zistiteľné informácie o spotrebiteľovi a takto získané informácie riadne vyhodnotiť. Schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver tak treba chápať ako situáciu, keď v závislosti na frekvencii splácania zostane spotrebiteľovi v jeho osobnom/domácom rozpočte dostatok finančných prostriedkov, aby mohol bez akýchkoľvek problémov a obmedzení splácať splátku v predpokladanej výške. Preto dodávateľ musí okrem iného analyzovať spotrebiteľov osobný/domáci rozpočet a to ako stranu príjmov.

15. Odborná starostlivosť predpokladá overenie údajov, ktoré dlžník veriteľovi uviedol, resp. objektívne podložil minimálne potvrdením zamestnávateľa dlžníka. Nepochybne kľúčová je i povinnosť veriteľa využívať verejne dostupné informácie, akými sú napr. štátom publikované údaje o životnom a existenčnom minime podľa zákona č. 110/2006, a tieto porovnávať so známymi alebo od spotrebiteľa zistenými (nie iba tvrdenými) informáciami o jeho príjmoch a výdavkoch (rozsudok Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 33 Cdo 2178/2018).

16. Z obsahu spisu vyplýva, že žalobca bol výzvou zo dňa 23.11.2021 súdom prvej inštancie vyzvaný na doloženie dokladov tykajúcich sa splnenia povinnosti jeho právneho predchodcu podľa § 7 ods. 1 ZoSÚ s poukazom na ust. § 11 ods. 2 ZoSÚ.

17. Na uvedenú výzvu reagoval žalobca vyjadrením zo dňa 15.12.2021, v ktorom uviedol, že žalovaným deklarovaný príjem bol overený dopytom do Sociálnej poisťovni 370 eur), existujúce záväzky (splátky úverov a úverová história overené v úverovom registri) boli 0 eur a náklady na domácnosť

dosahovali úroveň 198,48 eura. Ďalej uviedol, že Ukazovateľ schopnosti splácať (disponibilný zostatok) predstavoval sumu 172 eur. Podľa žalobcu, tým že splátka poskytnutého úveru bola nižšia ako disponibilný zostatok bola splnená podmienka návratnosti z disponibilných príjmov.

18. Odvolací súd konštatuje, že žalobca v odpovedi na výzvu súdu prvej inštancie tvrdil, že jeho právny predchodca disponoval informáciou o výške príjmu, ktorý dosahoval sumu 370 eur a bol overený v Sociálnej poisťovni. Samotný dôkaz o overení príjmu žalovaného v Sociálnej poisťovni však žalobca nepreukázal. K vyjadreniu žalobcu priložil len výpis z úverového registra jeho právneho predchodcu z vykonanej lustrácie ku dňu 16.08.2016, teda ku dňu uzavretia úverovej zmluvy, v ktorom však chýbajú akékoľvek údaje pri jednotlivých položkách kontraktov dlžníka. Nedá sa teda overiť tvrdenie žalobcu o žiadnych existujúcich záväzkoch žalovaného. Odvolací súd zároveň podotýka, že nie je zrozumiteľne uvedené, či tento výpis zahŕňa údaje od všetkých slovenských bánk a pobočiek zahraničných bán pôsobiacich na Slovensku.

19. Žalobca v konaní pred súdom prvej inštancie nepreukázal listinnými dôkazmi tvrdené overenie deklarovaného príjmu žalovaného vo výške 370 eur. Zároveň nepredložil iný listinný dôkaz svedčiaci o príjme žalovaného. Žalobca tak neunesol dôkazné bremeno, že by jeho právny predchodca zisťoval a vyhodnotil príjem žalovaného pred uzavretím Zmluvy o splátkovom úvere zo dňa 16.08.2016. Odvolací súd sa taktiež stotožňuje so záverom súdu prvej inštancie, že žalobca neunesol dôkazné bremeno, ani pokiaľ ide o skúmanie pravidelných výdavkov žalovaného pred uzavretím uvedenej úverovej zmluvy. Žalobca síce uviedol vo svojom vyjadrení náklady žalovaného na domácnosť vo výške 198,48 eura, no neuviedol, akým spôsobom právny predchodca žalobcu pristúpil k zisťovaniu týchto výdavkov, ako dospel k tejto výške nákladov na domácnosť žalovaného. Na druhej strane skúmanie výdavkov len nahliadnutím do databáz banky a úverových registrov nie je ani dostatočné. Tieto databázy nemôžu dať úplný obraz o výdavkoch klienta, keďže medzi tie možno zaradiť aj bežné mesačné výdavky súvisiace s domácnosťou. Pokiaľ veriteľ nepozná celkový objem výdavkov klienta, nemôže urobiť záver o tom, či klient je alebo nie je schopný splácať požadovaný úver.

20. Na základe uvedených zistených skutočností sa odvolací súd sa stotožnil so záverom súdu prvej inštancie, že skúmanie bonity zo strany právneho predchodcu žalobcu bez overenia deklarovanej výšky príjmu žalovaného, overenia celkového objemu výdavkov vrátane tých na živobytie, vyživovacích povinností nie je postačujúce pre splnenie povinností vyplývajúcej z ust. § 7 ods. 1 ZoSÚ. Nemožno teda konštatovať, že zo strany právneho predchodcu žalobcu sa jednalo o konanie s odbornou starostlivosťou.

21. Žalobca nepreukázal, že pri overovaní bonity žalovaného jeho právny predchodca nemal k dispozícii dostatočné údaje o jeho výdavkoch, čo vedie k záveru, že pri posudzovaní jej žiadosti o úver nemal k dispozícii všetky relevantné údaje. Za tohto stavu je nutné konštatovať, že v konaní žalobca nepreukázal splnenie si povinností uložených mu ust. § 7 ods. 1 ZoSÚ. Dôsledkom podcenenia bonity je neposkytnutie ochrany veriteľovi, ktorý s hrubou nedbanlivosťou poruší povinnosť s odbornou starostlivosťou posudzovať bonitu spotrebiteľa.

22. Ustanovenie § 11 ods. 2 ZoSÚ odvolací súd v súlade s požiadavkou odbornej spôsobilosti veriteľa vykladá tak, že bonita dlžníka musí byť skúmaná cez zisťovanie jeho príjmov a výdavkov ako aj jeho lustráciou cez príslušné databázy. Odvolací súd zastáva názor, že pre hrubé porušenie povinností podľa § 7 ods. 1 ZoSÚ postačuje aj neúplne zisťovanie jedného z kritérií podľa § 11 ods. 2 tretia veta ZoSÚ. Žalobca, resp. jeho právny predchodca pochybil pri posúdení úverovej schopnosti žalovaného s následkami čo do straty nároku na úroky a poplatky zo Zmluvy o spotrebiteľskom úvere, ako aj čo do neplatnosti predčasného zosplatnenia.

23. V súlade s § 17 ods. 1 písm. b) ZoSÚ právny predchodca žalobcu mohol písomnou zmluvou postúpiť len pohľadávku proti žalovanému po konečnom termíne splatnosti úveru alebo pohľadávku, ktorá sa stala splatnou pred termínom konečnej splatnosti úveru. Uvedený predpoklad musel byť splnený v čase postúpenia pohľadávky. V danom prípade v zmysle § 11 ods. 2 prvá veta ZoSÚ pre porušenie § 7 ods. 1 ZoSÚ došlo k na strane veriteľa k strate oprávnenia vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. Z uvedených dôvodov nedošlo k zosplatneniu úveru zákonným spôsobom a nebola tak splnená podmienka podľa § 17 ods. 1 písm. b) ZoSÚ, a to že pohľadávka sa stala splatnou pred termínom konečnej splatnosti úveru (podľa zmluvy o spotrebiteľskom úvere termín konečnej

splatnosti je 20.08.2024). Zároveň nedošlo k postúpeniu pohľadávky po konečnom termíne splatnosti, keď k jej postúpeniu došlo už 09.12.2009. Uvedené závery znamenajú nedostatok aktívnej vecnej legitímácie na strane žalobcu, a v konečnom dôsledku zamietnutie žaloby.

24. Z týchto dôvodov odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie, ako vecne správny v zmysle ust. § 387 ods. 1, 2 CSP.

25. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 255 ods. 1 CSP. Dôvodom takéhoto rozhodnutia o trovách bola skutočnosť, že žalovaný bol úspešný, no v priebehu odvolacieho konania mu žiadne preukázateľné trovy nevznikli a žalobcovi ako procesne neúspešnej strane nárok na náhradu trov odvolacieho konania nevznikol. Odvolací súd vychádza z čl. 17 základných princípov CSP zakotvujúceho procesnú ekonómiu. Rozhodovanie postupom najskôr podľa § 262 CSP v spojení s ust. § 396 ods. 1 CSP o priznaní nároku strane na náhradu trov konania a následne súdom prvej inštancie o výške náhrady trov konania za situácie, keď oprávnenej strane žiadne trovy konania nevznikli, by bolo zjavne nielen nerozumné, ale i v rozpore so zásadou hospodárnosti civilného súdneho konania.

26. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).